

Dychová hudba Grinavanka má 85 rokov

V tomto roku si pripomíname 85 rokov dychovej hudby Grinavanka.

Dychovú hudbu Grinavanka založili v dedinke Grinava v septembri roku 1921. Treba ale spomenúť, že už pred 1. svetovou vojnou sa pokúsilo trinásť chlapov z Grinavy založiť dychovku, avšak pre veľkú biedu a odchod niektorých členov do Ameriky za chleбом nemala dlhé trvanie.

V 20. rokoch minulého storočia ako prvý kapelník dychovku viedol František Ježík, po ňom taktovku na chvíľu prevzal Štefan Šindler. Vtedy účinkovali na sviatky v kostole, na pohreboch a dedinských zábavách pod názvom Grinavská dychovka. Mala trinásť hudobníkov, ktorí sú zapísaní ako zakladajúci členovia.

V 30. rokoch minulého storočia bol kapelníkom Štefan Bielik, ktorý sa zaslúžil o to, že dychovka prežila aj hrôzy 2. svetovej vojny a po roku 1945 rozšíril počet muzikantov z 13 na 19. Po ňom prichádza na scénu Celestín Oškera, ktorý v dychovke pôsobil až do roku 1961 a hrávali nielen na oslavách, zábavách a cirkevných sviatkoch, ale s dychovkou dosiahol aj prvý veľký úspech, v roku 1952 získali 1. miesto na Okresnej súťaži dychoviek v Pezinku. Vtedy už vystupovali pod názvom Myslenická dychovka. Tí skôr narodení si určite pamätajú, že po 2. svetovej vojne bola obec premenovaná na Myslenice.

V roku 1961 C. Oškera z dychovky odišiel a na scénu sa vrátil Štefan Bielik, ktorý až do roku 1973 bol kapelníkom a hudobníkom dychovky. Spolu dlhých 28 rokov tak udržoval jej tradíciu ako kapelník. Doteraz ho nik neprekonal.

Súčasnés zloženie Grinavanky.

Od roku 1955 bolo patrónom Myslenickej dychovky miestne Jednotné roľnícke družstvo pod vedením Augustína Krasňanského. Najviac finančných prostriedkov vtedy išlo na nové kroje, ozvučenie a opravu nástrojov. Od roku 1972 až do roku 1976 bol kapelníkom hudobne skúsený Eduard Mlynek. Pod jeho taktovkou v roku 1975 dychovka získala 2. miesto na súťaži na Kamenom Mlyne o čo sa zaslúžil aj prvý spevák Štefan Vilém.

Najväčší zlom v existencii dychovky, ktorá vtedy mala názov DH JRD KARPATY, nastal v roku 1976, keď sa kapelníkom stal Karel Suchý, ktorý prišiel z posádkovej hudby z Bratislavy. Najviac sa zaslúžil o jej dobré meno doma i v zahraničí. Dosiahol to náročným nácvikom a kvalitným repertoárom, ktorý sám skladateľsky pripravoval. V roku 1978 prichádza k ďalšej zmene názvu a to na DH GRINAVANKA, ktorý je až dodnes. Karel Suchý Grinavanku viedol až do roku 1992 celých 16 rokov.

Počas jeho účinkovania dychovka získala jedenásť prvých miest na okresnej súťaži na Kamenom Mlyne, tri prvé miesta na krajských festivaloch a jedno 2. a 6. miesto na celoslovenskom festivale v roku 1980 a 1986. Účinkovala vo Francúzsku, osemkrát v Nemecku a päťkrát v Rakúsku. Nahrávala skladby pre Francúzsku a Československú televíziu, tiež pre Radio Strasbourg a Slovenský rozhlas.

Zaslúžil sa o to, že v rokoch 1978 až 1984 prišlo po náboře do dychovky 23 mladých chlapcov, ktorí vytvorili „malú“ Grinavanku, ktorá úspešne účinkovala na niekoľkých festivaloch. Títo chlapci neskôr doplnili „veľkú“ Grinavanku a sú tu dodnes. V tom období prišli aj noví speváci Barbora Krasňanská a Ľubomír Halenkovič.

Na toto úspešné obdobie nadviazal aj Miloslav Šmahovský, ktorý sa stal kapelníkom v roku 1993 a v Grinavanke účinkuje už od roku 1950. Dychovku viedol ako kapelník do roku 1999. V roku 1996 získala dychovka

pod jeho vedením 1. miesto na súťaži v Budmericiach. Účinkovala v Taliansku a v Rakúsku a nadviazala veľmi priateľské vzťahy s DH Švedláčanka z východu Slovenska zo Spiša. V tom čase v Grinavanke spievali Mirka Hančíková a Alena Gažiová.

V roku 1991 začala aj veľmi dobrá spolupráca s MsNV Pezinok pod vedením Ing. Ivana Pessla, keď Grinavanka získala prostriedky na nové kroje a nástroje. Táto spolupráca trvá až dodnes a to aj vďaka veľmi dobrým vzťahom s terajším primátorom Mgr. Oliverom Solgom, poslancami za miestnu časť Grinava Dr. Zitou Joklovou a Ing. Jánom Satkom CSc. a Kultúrnym centrom pod vedením Ing. Ingrid Noskovičovej.

V rokoch 1999 – 2000 sa ujal taktovky na obdobie jedného roka Karol Urbanič zo Svätého Jura, ktorý je v Grinavanke od roku 1986. Najviac Grinavanke pomohol a pomáha úpravou a tvorbou nových skladieb. Grinavanka v tomto období získala nových priateľov a sponzorov, v roku 1998 Milana Grella a v roku 2001 Petra Vacha.

V rokoch 2000 až 2005 bol kapelníkom Drahomír Šmahovský, ktorý prišiel do Grinavanky v roku 1971. Grinavanka pod jeho vedením hrala v Rakúsku, úspešne účinkovala v Slovenskej televízii v priamom prenose z modranského Vinobrania v roku 2004 a v roku 2005 reprezentovala Pezinok v družobnom meste Mladá Boleslav. Drahomír Šmahovský vychoval a pre Grinavanku pripravil aj nových spevákov, ktorých zavítal od roku 2002. Dnes v Grinavanke aj úspešne spievajú – Nikola Šmahovská, Ľubomír Tahotný a Martina Tahotná.

Pokračovanie na 16. strane

Zisťovanie o zárobkoch mužov a žien

V minulých dňoch sa uskutočnilo zisťovanie o zárobkoch mužov a žien v regióne Pezinok – Modra.

Projekt spolufinancovaný Európskym sociálnym fondom (Výskum a tvorba indikátorov rodovej rovnosti ponuky a dopytu na trhu práce v regióne Pezinok – Modra) má pomôcť k lepšiemu poznaniu príčin nerovností medzi mužmi a ženami v zamestnaní a k návrhu opatrení na ich odstránenie.

Viac ako 100 zamestnávateľských organizácií z regiónu Pezinok – Modra sa zúčastňuje na štvrtročnom elektronickom zbere údajov a na dotazníkovom prieskume o organizácii práce, pracovných podmienkach zamestnancov, mzdách a ďalších súvisiacich otázkach.

Medzi zamestnancami vybraných organizácií prevažujú 40 – 59 roční (tvoria 61,1 percent). Zamestnané ženy v regióne majú vyššiu vzdelanostnú úroveň ako

muži. Napríklad úplné stredné odborné vzdelanie má viac ako 28 % žien a vysokoškolské viac ako 24 %.

Výsledky za 1. štvrtrok 2006 ukázali, že priemerná hodinová mzda zamestnancov bola 101,88 Sk, avšak polovica zamestnancov zarábala 86,85 Sk a menej. Kým muži zarábali v priemere 111,91 Sk za hodinu, ženy približne 82 percent zárobku mužov. Tento rozdiel v zárobku mužov a žien je však nižší ako v organizáciách Bratislavského kraja a v Slovenskej republike.

Najlepšie zarábajú zamestnanci zahraničných spoločností, najmä v organizáciách, ktoré sú vo vlastníctve obcí a družstiev. Najvyššie zárobky mali zamestnanci pracujúci v obchode, priemysle a stavebníctve a najslabšie v poľnohospodárstve a v školstve.

Ukázalo sa, že od 25. roku veku nie sú výraznejšie rozdiely v zárobkoch a potvrdilo sa aj to, že čím

je vyššie vzdelanie tým je aj vyšší zárobok.

Na výšku zárobku mala vplyv aj dĺžka pracovného úväzku. Muži a ženy pracujúci na plný pracovný úväzok mali vyšší priemerný hodinový zárobok ako tí, ktorí majú dohodnutý kratší pracovný čas. Ešte nevýhodnejšie priemerné hodinové zárobky mali zamestnanci s pracovnou zmluvou na čas určitý oproti tým, ktorí sú zamestnaní na neurčitý čas. Ženy zamestnané na čas určitý dosahovali priemerný hodinový zárobok necelých 80 Sk. Dotazníkovým prieskumom sa zistilo, že zamestnávateľa uzatvárajú pracovnú zmluvu na kratší čas najmä so ženami. Vysoký podiel (81 %) tvorili ženy v počte zamestnancov, ktorí majú dohodnutý kratší pracovný čas ako 20 hodín týždenne. Pritom ide o formu, ktorá prináša rad výhod z hľadiska právnej ochrany, napr. ukončenie pracovného pomeru je možné z akéhokoľvek dô-

vodu alebo bez udania dôvodu, nevzniká nárok na vyplatenie odstupného a iné.

K zladeniu pracovného a rodinného života zamestnancov prispievajú také formy organizácie práce, ktoré umožňujú úpravu pracovného času a voľbu miesta výkonu práce. Ide najmä o pružný pracovný čas, teleworking a prácu doma. Zamestnávateľa v dotazníkoch uviedli, že 838 zamestnancov využíva pružný pracovný čas, z toho je viac ako 66,5 % žien. Formou teleworkingu (cez počítač) nebol zamestnaný ani jeden zamestnanec a doma pracovali dvaja zamestnanci (ženy). V súčasnosti sa skúmajú dôvody nedostatku záujmu zamestnávateľov o tieto flexibilné formy práce. Zistí sa, či organizácie nemajú na ich využitie vhodné zameranie alebo im len chýbajú informácie o skúsenostiach tých, ktorí ich už uplatňujú.

**Ing. Ľubomír Kadlečík,
Ing. Mária Škodová**